

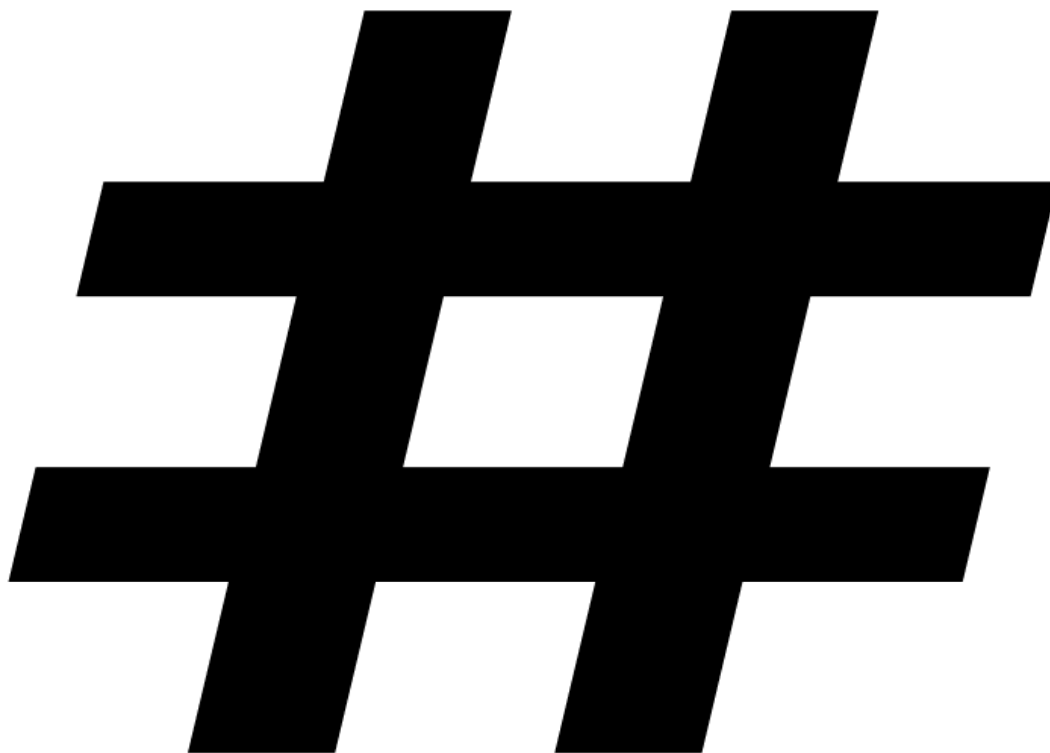
Dato: 01.02.2024

Versjon: 2.0

Vedlegg til handlingsreglene

Kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og nasjonale sikkerhetsinteresser i leverandørkjeden

Ruter As

Rutineeier: Juridiske tjenester	Kontraktsvilkår grunnleggende menneskerettigheter og sikkerhetsinteresser i leverandørkjeden	Gyldig fra: 01.02.2024
Godkjent av: Styret i sak 96/2022		Sist revidert: 01.02.2024

Leverandøren skal gjennom hele kontraktperioden overholde handlingsregler for Ruters leverandører og punkt 1-4 i disse kontraktsvilkår.

Kontraktsvilkårene bygger på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter med aktsomhetsvurderinger som metode. Aktsomhetsvurderinger er en internasjonalt anerkjent metode for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan virksomheter håndterer eventuell negativ påvirkning på arbeidstaker- og menneskerettigheter i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Dersom Leverandøren bruker underleverandører for å oppfylle denne kontrakt, er Leverandøren forpliktet til å videreføre og bidra til etterlevelse av kravene i leverandørkjeden.

1.1 Overholdelse av internasjonale konvensjoner og arbeidsmiljølovgivningen i produksjonsland

Produkter som leveres som en del av denne kontrakt skal være fremstilt under forhold som er i overensstemmelse med kravene angitt nedenfor. Kravene gjelder i Leverandørens egen virksomhet og i leverandørkjeden. Kravene omfatter:

- ILOs kjernekonvensjoner om tvangsarbeid, barnearbeid, diskriminering, fagforeningsrettigheter og retten til kollektive forhandlinger og helse og sikkerhet: nr. 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138, 155, 182 og 187.
  - Der hvor konvensjon 87 og 98 er begrenset ved nasjonal lov skal arbeidsgiveren legge til rette for, og ikke hindre alternative mekanismer for fri og uavhengig organisering og forhandling.
- FNs barnekonvensjon, artikkel 32.
- Arbeidsmiljølovgivningen i produksjonsland¹. Av særlige relevante forhold fremheves 1) lønns- og arbeidstidsbestemmelser, 2) helse, miljø og sikkerhet, 3) regulære ansettelsesforhold, inklusive arbeidskontrakter, samt 4) lovfestede forsikringer og sosiale ordninger.
- Hensynet til marginaliserte befolkningsgrupper. Produksjon og bruk av naturressurser skal ikke bidra til å ødelegge ressurs- og inntektsgrunnlaget for urfolk eller andre marginaliserte befolkningsgrupper, for eksempel ved å beslaglegge store landarealer, uforsvarlig bruk av vann eller andre naturressurser som befolkningsgruppene er avhengig av.

Der hvor internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde.

1.2 Overholdelse av nasjonale sikkerhetsinteresser

Hvis kontrakten innebærer økonomisk aktivitet som involverer aktører tilknyttet land som kan utgjøre en risiko for at nasjonale sikkerhetsinteresser blir truet, skal Leverandøren følge vedlagte retningslinjer fra Samferdselsdepartementet i sine aktsomhetsvurderinger.

2. Policys og rutiner for aktsomhetsvurderinger

For å oppfylle kravene i punkt 1, samt for å forebygge og håndtere eventuelle avvik fra kravene, skal Leverandøren ved kontraktsstart, eller senest innen 6 måneder etter kontraktsstart ha policys og rutiner på plass for aktsomhetsvurderinger. Virksomheter som er omfattet av åpenhetsloven skal ha dette på plass ved kontraktsstart. Leverandørens aktsomhetsvurderinger skal omfatte:

¹ Her menes alle produksjonsland i leverandørkjeden der utvinning og produksjon av råvare og/eller komponent/halvfabrikata og/eller ferdigvare, inklusive distribusjon og transport, skjer.

Rutineeier: Juridiske tjenester	Kontraktsvilkår grunnleggende menneskerettigheter og sikkerhetsinteresser i leverandørkjeden	Gyldig fra: 01.02.2024
Godkjent av: Styret i sak 96/2022		Sist revidert: 01.02.2024

- 2.1** En eller flere offentlig tilgjengelige policies, vedtatt av styret. Innholdet skal som minimum omfatte en forpliktelse om å etterleve kravene i punkt 1, i egen virksomhet og i leverandørkjeden. En eller flere ansatte på ledelsesnivå skal ha ansvar for etterlevelse og rapportering.
- 2.2** Rutiner for formidling og regelmessig oppfølging av slik policy i egen virksomhet og i leverandørkjeden.
- 2.3** Rutiner for å utføre regelmessige risikoanalyser i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Det innebærer å identifisere og prioritere risiko for brudd på kravene i punkt 1. Rutinen(e) skal også beskrive hvilke tiltak Leverandøren vil iverksette for å forebygge, stanse og/eller redusere konsekvensene av brudd på kravene. I tråd med metoden for aktsomhetsvurderinger skal alvorligst risiko, uavhengig av hvor i leverandørkjeden risikoen er, prioriteres først.

3. Kontraktoppfølging

Leverandøren skal sikre at kravene i punkt 1 og 2 etterleves i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Oppdragsgiver kan kreve at etterlevelse dokumenteres ved *ett eller flere* av følgende tiltak:

- 3.1** Dokumentere vedtatte policies og rutiner, jf. punkt 2.
- 3.2** Gi en oversikt over produksjonsenheter i leverandørkjeden, inkludert kontaktopplysninger, for utvalgte risikoprodukter, og/eller -komponenter og/eller -råvarer. Oppdragsgiver angir hvilke produkter og hvilken del av leverandørkjeden.
- 3.3** Besvare egenrapportering senest seks uker etter utsendelse fra Oppdragsgiver, med mindre Oppdragsgiver har satt en annen frist.
- 3.4** Dokumentere gjennomført risikoanalyse, og rapportere om oppfølging og håndtering av funnene.
- 3.5** Delta i oppfølgingssamtale(r) med Oppdragsgiver, og eventuelt andre relevante interessenter.
- 3.6** Fremvise rapport(er) relevant for kravene i punkt 1 og 2.
- 3.7** Kontroll og revisjon av kravene i punkt 1 og 2 hos leverandøren.
- 3.8** Kontroll og revisjon av kravene i punkt 1 og 2 i leverandørkjeden. Kontroller og revisjoner skal etterstrebes gjennomført i samarbeid mellom Leverandøren og Oppdragsgiver.

Dersom Leverandøren blir klar over forhold i strid med punkt 1 og 2 i leverandørkjeden, skal Leverandøren rapportere dette til Oppdragsgiver uten ugrunnet opphold.

4. Sanksjoner

Ved brudd på punkt 1-3, eller dersom det foreligger mangler i dokumentasjonen, gjelder sanksjonsbestemmelser i hovedkontrakten med følgende tillegg og presiseringer. Oppdragsgiver kan:

- 4.1** Kreve retting: Leverandøren skal fremlegge en tiltaksplan for når og hvordan bruddene skal rettes. Tiltakene skal være rimelige sett i forhold til bruddenes art og omfang. Tiltaksplanen skal fremlegges innen fire uker. Ved vesentlige brudd kan Oppdragsgiver sette en kortere frist. Oppdragsgiver skal godkjenne tiltaksplanen, og dokumentasjon av rettelser.
- 4.2** Iverksette midlertidig stans i hele eller deler av leveransen når:
  - 4.2.1** Leverandøren ikke oppfyller kravet om å fremlegge tiltaksplan.

Rutineeier: Juridiske tjenester	Kontraktsvilkår grunnleggende menneskerettigheter og sikkerhetsinteresser i leverandørkjeden	Gyldig fra: 01.02.2024
Godkjent av: Styret i sak 96/2022		Sist revidert: 01.02.2024

4.2.2 Tiltaksplanen ikke blir overholdt.

Under stans vil ikke erstatningskjøp som foretas hos annen leverandør anses som kontraktsbrudd.

4.3 Kreve at Leverandøren bytter underleverandør: Ved vesentlige kontraktsbrudd, gjentakende alvorlige brudd eller hvis tiltaksplanen ikke blir overholdt. Dette skal skje uten kostnad for Oppdragsgiver.

4.4 Heve kontrakten: Ved vesentlige kontraktsbrudd, gjentakende alvorlige brudd eller hvis tiltaksplanen ikke blir overholdt.

Revisjonshistorikk:

Dato	Versjon	Beskrivelse av endring	Laget av	Godkjent av
19.12.2023	1.0	Implementering av Samferdselsdepartementets retningslinjer for virksomheter i transportsektoren, ivaretagelse av nasjonal sikkerhet	Juridiske tjenester v/ Line C. Werner	Styret
01.02.2024	2.0	Tilføyd ILOs kjernekonvensjon om helse og sikkerhet (nr. 155 og 187) og et punkt om hensynet til ivaretagelse av marginaliserte befolkningsgrupper.	Juridiske tjenester v/Line C. Werner	Direktør økonomi og stab